

Melodi Grand Prix 1980

af Sven Fenger og Søren Schmidt

Også i år har den hjemlige Melodi Grand Prix-finale sat sindene i bevægelse. Modspil har som utallige andre fulgt begivenhederne med interesse og spænding før, under og efter det store TV-drama den 29. marts. Vi bringer i det følgende dels et interview med Claus Hagen Petersen, en af dem der har været med til at forberede Grand Prix'et, og dels vores kommentar til begivenheden - ud fra vores oplevelse af, hvad der egentlig foregik - og ud fra vores visioner om, hvordan det kunne ha' været anderledes.

Det syder og bobler i de små hjem.

Interview med Claus Hagen Petersen. Adjunkt, cand. mag. i historie og samfundsfag, tilrettelægger af radioens »pop-quiz«, medlem af Melodi Grand Prix'ets dommerkomite.

Danmark begyndte i 1978 igen at afholde Melodi Grand Prix, efter at have holdt pause i 12 år. I 78 var konkurrencen åben forstået på den måde, at alle kunne sende sange ind og blandt de ca. 500 sange fandt en dommerkomite så frem til 6, som blev spillet ved selve Grand Prix'et. De dommere, som udvalgte blandt de 500 sange, var professionelle folk. Jury'erne, som udpegede den endelige vinder var almindelige gennemsnitsdanskere både med og uden speciel interesse for musik. Andet år - 1979 - blev sangene bestilt hos udvalgte professionelle folk på forhånd. Det kom der 17 sange ud af efter at f.eks. Clausen og Petersen og Troels Trier havde sagt nej tak - bl.a. med henvisning til at de ikke ønskede at deltage i en evt. finale i Israel. I år havde man lavet en kombination af de to former. 6 melodier er bestilt på forhånd hos de 6 komponister og forfattere, som sidste år blev placeret fra nr. 1 til nr. 6. Andre 6 sange er udvalgt blandt 836 indsendte forslag, sådan at der ialt deltog 12 sange i finalen. Dommerkomiteen bestod i år af Jørgen Mylius, Villy Grevelund, Allan Botchinsky, Fuzzy og Claus Hagen Petersen. Juryen som bedømte de 12 finalemelodier bestod som sædvanlig af »almindelige« mennesker.

Hvad er baggrunden for at lige de her folk er i dommerkomiteen?

Dommerkomiteen er nedsat af underholdningsafdelingens grand-prix-udvalg, som står for de overordnede regler, tidsrammerne o.l. Det består af programmedarbejdere, teknikere, regissører o.a. Jeg ved ikke hvordan komiteen er blevet nedsat, men det er vel noget med at de har villet have forskellige musikretninger repræsenteret. Selv har jeg arbejdet med populær rockmusik fra de sidste 20 år - dog ikke som udøvende musiker.

Hvordan har dommerne arbejdet?

Vi startede omkring 1. december, hvor fristen for sange udløb. Der var da kommet 836 fra 555 forskellige mennesker. Først aftalte vi generelle retningslinier for hvordan vi skulle gå frem. Vi skulle helst bedømme dem ud fra samme kriterier. Vi blev enige om, at vi skulle lægge en helhedsvurdering på sangene i stedet for at sige 2 point for opbygningen, 3 point for melodien, 5 point for teksten osv. Vi skal prøve at se bort fra alle de tricks og »kunstige« forbedringer man kan lave via arrangement og via studieindspilning. Og omvendt skal vi prøve at forestille os hvordan en køkkenindspilning vil lyde i de muligheder

grand-prix-apparatet giver. Vi skulle hver især lytte alle melodier igennem uden naturligvis at vide, hvem der havde lavet dem og placere de ti bedste. Det var ret hårdt - det meste var faktisk noget forfærdeligt lort. Vi mødtes 1½ måned senere, hvor vi i alt havde fået en 50-60 stykker valgt ud. Så gik vi ind og lyttede alle 60 igennem sammen og gav dem igen karakterer hver fra 1 til 10. På den måde nåede vi ned til en 25 stykker. Så lyttede vi dem igennem igen og gav point. Den der fik højest pointtal gik så til Melodi Grand Prix. Nogle få stykker røg ud af puljen. Nu havde vi en 15 stykker tilbage, som vi lyttede igen og gav point. Og den med højest pointtal gik videre til Melodi Grand Prix. Sådan blev vi ved til alle 6 var udvalgt. Sidste runde tog en hel dag, hvor vi altså sluttede med 6 melodier plus en reserve. Så blev konvolutterne med komponister og tekstforfattere åbnet, og så var min opgave sådan set slut.

Grand-Prix er blevet mere »alternativ«

Hvordan med enighed blandt dommerne?

Der var et vist sammenfald for nogle af melodiernes vedkommende blandt nogle dommere. Alene det at vi kunne blive enige i løbet af en dag viser noget. I slutresultatet er der et par som jeg decideret ikke bryder mig om. Og sådan har de andre det også. Af de 6 melodier tror jeg, at vi var helt enige om to, tre stykker.

Kunne du spore en uenighed, som havde baggrund i jeres forskellige baggrunde?

For enkelte melodiers vedkommende var der nogle, som syntes at den var bare genial, mens jeg ikke kunne se noget som helst i den. Det var specielt de melodier, som var mere jazzorienterede. Der er jo ikke så mange genrer, som bliver sendt ind. Der var ikke særlig meget rock eller jazz repræsenteret.

Har du som dommer et ønske om at påvirke Grand-Prix genren?

Selve konkurrencen lægger nogle bånd på indholdet. F.eks. må numrene ikke vare længere end tre minutter, der kan ikke være ret meget instrumentalt, fordi sangen skal stå i forgrunden. Men til syvende og sidst er det alt sammen et spørgsmål om smag. Der er ikke nogle tekniske regler, man kan holde sig

til. Derfor vil det blive min smag som påvirker valget. Det tror jeg ikke nogen vil nægte. I 50'erne og 60'erne var stilen jo meget schlagerpræget, giro 413, Dario - i den stil. De rytmiske strømninger, som har været der i mange år og som i de senere år også er slået igennem kommercielt og blandt de helt unge, har sat sine spor på Melodi-Grand-Prix - specielt efter at ABBA vandt det europæiske i 1974. Mange har brugt ABBA som model. Der er kommet mere knald på musikken. Grupper er blevet mere almindelige på scenen, hvor det tidligere udelukkende var solister. Alligevel er det stadigvæk den gode popmelodi, man forbinder med Grand-Prix - det skal være et godt hit. I virkeligheden er det nok mest arrangementet, som har ændret sig. Det skal være en sang, alle kan fløjte med på, når man har hørt den et par gange.

Ser du nogle problemer for rockmusikken i de rammer Grand-Prix'et har?

Der er nogle faste regler, som jeg ikke kender i detaljer. For det første er der jo underholdningsorkestret, som man dog ikke skal bruge, for det andet kan man ikke lave »play-back« (mime), man skal selv synge direkte. Man må godt indspille instrumenterne på forhånd, fordi man ikke kan have forstærkere og den slags på scenen, men du må ikke trick-indspille. Alene det gør jo, at en række studiemæssige ting ikke kan fungere. Det synes jeg heller ikke gør noget. Instrumentalpassager og improvisation kan ikke være der aftidsmæssige årsager - det er jo sangen som skal frem. Og det er væsentlige ting i forhold til rockmusikkens muligheder.

Hvad med Kim Larsen og Nis P. - de tilpassede sig vel sidste år?

Ja, i hvert fald for Kim Larsens vedkommende var det jo en ren popmelodi. Men om de føler det som en begrænsning må du spørge dem om selv. Omvendt er det jo en udfordring at blive sendt i en af de mest sete udsendelser overhovedet. Det er det positive i Melodi-GrandPrix: man kommer ud til hele befolkningen. Jeg kan garantere dig at Rasmus Lyberth og Annika Høydals optræden i Grand-Prix'et sidste år har betydet mere for grønlandsk og færøsk musik end 5 udsendelser i radioen.

Discomusikken er væk

Når man ser på Grand-Prix-vindere, så kan man se en række fællestræk som skal gøre deres chancer større i internationale

sammenhænge. De har ofte internationalt forståelige ord som Boom-boom, disco-tango-a-la-carte, halleluja, de rummer mange gentagelser og de prøver at henvende sig på tværs af aldersgrupper, f.eks. disco (unge) tango (ældre). Hvordan spiller den slags ind i jeres bedømmelse?

Vi sidder ikke og vurderer om sangene har chance for at vinde det danske eller det europæiske Grand-Prix. Vi tager efter, hvad vi synes er godt. Vi har heller ikke taget hensyn til de sange, som sidste års bedst placerede havde lavet. Vi ser kun på de 6 sange isoleret.

Kendte I de seks bestillingsarbejder?

Nej.

Hvordan vurderer du de seks bestillingsarbejder i forhold til jeres seks?

Det giver sig selv at de 6 bedst placerede fra sidste år laver musik som folk kan lide. Det er givet, at det de laver i år kommer til at gå i en bestemt retning. Vores er måske lidt mere forskellige.

Vil det sige at dommerkomiteen kommer til at stå for fornyelsen?

Nej, nogle af dem måske. Men de vil også blive dårligst placerede.

Er vinderen blandt jeres eller?

Hvis jeg vidste hvilke melodier, der kunne blive hits, så ville jeg have været millionær i dag, men jeg kan nok sige, hvem der ikke vinder.

Har »Disco-tango« dannet forbillede for de sange, der blev sendt ind?

Der har slet ikke været discomusik med i år. Langt de fleste har været melodier lavet på el-orgel med rytmeboksen derhjemme.

Er de blevet udvalgt?

Nej, alle 6 er lavet af professionelle kunstnere, dog ikke alle i

professionelle indspilninger. I alt fald en var indspillet med klaver hjemme i stuen. Til gengæld er der mange studieindspilninger af amatører - folk som har brugt en masse penge på at komme i et studie.

I formålsparagraffen for det danske Melodi-Grand-Prix står der noget i retning af, at det skal stimulere produktionen af originale danske produktioner inden for populærmusikken. Opfylder dette års melodier det krav?

Det er et af formålene. Men det vigtigste er jo at lave en underholdningsudsendelse. Man stimulerer jo produktionen blot ved at udskrive en konkurrence. Det syder og bobler i de små hjem - selvom det ikke er lige godt, hvad der laves. Der er skrevet 836 sange og andre 836 er vel skrevet og ikke sendt ind. Andre har prøvet eller bare tænkt i de baner. Det sætter en masse ting i gang. Det sætter også produktionen og beskæftigelsen igang i studierne. Det er ikke radioens primære opgave, men det kan da ikke være nogen negativ ting som sådan.

Hellere Grand-Prix end amerikanske shows

Mendet her med at alle får en chance for at lave en sang til Grand-Prix, er det ikke lidt af en narresut?

Chancen er ikke stor. Det er svært. Det er ikke noget amatører normalt kan lave. De skal have talent og held. Det er blevet en meget professionel branche efterhånden - meget mere end da Aksel V. Rasmussen vandt i 1961. Der var vel 60 melodier fra konkurrencen, som havde kvalitet, som vi kunne stå inde for - og så er der altså 54 som ikke kommer med. Så kan man sige det er ressourcespild, men mange af dem vil dog komme på plade. Ville de så være kommet, hvis der ikke var Melodi-Grand-Prix, det kan vi ikke sige noget om. Men det hele sætter dog en masse ting igang.

Tror du ikke, at en masse mennesker bliver skuffede, når de ser, at det alligevel kun er professionelle folk, som kommer igennem til finalen?

Der mangler måske lidt selvkritik hos nogen.

Kunne man ikke tænke sig et Melodi-Grand-Prix for amatører?

Det bliver da også arrangeret i stor stil. Der er andre

positive ting ved Grand-Prix: der kommer stimer af andre Grand-Prix'er: Ekstrabladets konkurrence, lokale Grand-Prix'er. Men der kommer også alternative aktiviteter f.eks. i 1975 i Stockholm og sidste år i Belgien. Nu opfatter jeg efterhånden også det danske Grand-Prix som alternativt. For 10 år siden var der top-20 o.l. - så kom den alternative musik sammen med alternativ journalistik osv. Den er efterhånden vokset så kraftigt i omfang og de folk herfra sidder i dag i pladeselskaberne og i Danmarks Radio således, at den musik de dengang var et alternativ til nu bliver holdt nede i æteren. Jeg mener, man må tilgode alle retninger, men i dag er der specielt i P3 en tendens til, at visse genrer, som ikke er »fine« nok eller hvad ved jeg, ikke er med. Mabel, Lollipops, Tommy Seebach bliver ikke spillet ret meget. Det er ikke fint nok. Hele den alternative bevægelse kan jo virkelig få noget at skrive og snakke om omkring Grand-Prix'et. I P3, P4 og i TV kommer der udsendelser om Grand-Prix'et. Det er hyklerisk, når man siger, at man ikke vil have noget med Melodi-Grand-Prix at gøre, for man analyserer det ud fra sociologisk vinkel - mig her og mig der - og skriver spalte op og spalte ned.

Bliver det danske Melodi-Grand-Prix afskaffet?

Det er et økonomisk problem - først og fremmest. Der vil komme en debat om det efter det her Grand-Prix. Det er en af underholdningsafdelingens dyreste udsendelser. Men når man snakker økonomi, må man også se på hvad man får for pengene. Hvis man kun skal lave billigt TV, så bliver det amerikanske kriminalfilm eller underholdningsshow.

Melodi Grand Prix - for folket!

Torben Bille: Årets popgyser, Politiken 30.3.80.

Et Grand Prix får altid en vinder og en taber. Taberen hedder Danmarks Radio, som efter tre års prøvetid ikke har overbevist om, at en sådan konkurrence højner den danske underholdningsmusik.

»Underholdning må ikke bare være kynisk. Den må et eller andet sted ha' et stæk af kvalitet, som holder bare en lille sprække åben til kunstnerisk glæde«, skrev PH i samme syttenårige kronik (i Politiken). Ord, UHA-afdelingen burde lægge sig på sinde efter en aften, hvor fjernsynet virkelig levede op til sit tilnavn - »Tossen«.

Flemming »Bamse« Jørgensen til Ekstra Bladet d. 31.3.80:

Om jeg havde regnet med at vinde? Ja, det er da klart. Det gjorde alle 12 vel. Hvorfor skulle man ellers stille op ... Jo, gu' er det svært at bedømme musik på den måde. Jeg ville nødig ... men det er jo nogenlunde på samme måde, man vælger en ny cellist til Det kgl. Kapel, så jeg kan ikke se, der er noget galt i det.

Poul Blak: Stjerner og NEFA-lygter, Århuus Stiftstidende 31.3.80:

Men hvad så? Skal vi ikke slutte nu med Melodi-Grand-Prix, når vi alligevel ikke har formået at gøre legen god?

Ganske afgjort nej. Dansk TV's underholdningsangst skal ikke få lov til at lægge frugtbart land øde, blot fordi blomsterne på det i øjeblikket er blege og forpjuskede. Det danske popmusik-land skal vandes og gødes. Uanset hvad »man« synes om det, så er pop-musik for de fleste mennesker den eneste form for musik, der lyttes til. Og som man ikke forbyder kager og henviser befolkningen til rugbrød, sådan må det også i højere grad være opgaven at få det værste og mest usunde sjask ud af den musikalske kagedej. Man har kunnet gøre det i f.eks. England og USA, og man vil kunne gøre det her, hvis bare TV ville programsætte dansk pop mere end denne ene forkølede og traditionen tro - forblæste gang om året.

Jørgen Mylius: Er angreb på Grand Prix'et rimeligt, Politiken 1.4.80:

Der er godt og dårligt inden for alle genrer. Det gode skabes ikke af kloge profeter, der skriver for vennerne i anmelderkliken, for musikerne i »miljøet« og for den trofaste lille klike. Det gode skabes af folket, og det vil skille sig ud ved at blive sunget igen og igen i årene frem. Og kun tiden vil vise, hvilke af Grand-Prix-melodierne der vil blive evergreens og hvilke af Sebastians kvad der bliver det. Otto Brandenburgs To lys på et bord tegner eviggrøn, måske bliver det samme tilfældet med

Disco Tango eller Du og Jeg. Måske bliver det tilfældet med-Sebastians Store Flugt.

Ib Glindemann: Havde vi reklame-TV, var de ansvarlige blevet fyret, mundtlig kommentar til Berlingske Tidende 31.3.80:

Ja, så fik vi atter et gylp fra septik-tanken. Hvad vi blev præsenteret for i lørdags var en *pseudobegivenhed* - et kunstgreb i monopoliseret regi - en lydlig parallel til Heinesens styrt mod afgrunden. Jeg vil tillade mig at sætte et spørgsmålstegn ved hele tilblivelsesproceduren.

Så forskelligartede kommentarer og reaktioner kunne man finde i aviserne i dagene umiddelbart efter det store TV-slag. - Og hvad så? Hvordan skal man - som almindelig publikummer eller som musikfagmand i en eller anden forstand - forholde sig til en musikalsk begivenhed, der i hvert fald hvad det kvantitative aspekt angår, er en begivenhed af enorme dimensioner:

- Grand-Prix'et er underholdningsafdelingens dyreste udsendelse og er i sig selv det største samlede statstilskud til populærmusikken - udsendelsen er en af TV's mest sete udsendelser med et seertal på mellem 2,5 og 3 millioner - ovenikøbet en udsendelse, som prøver at aktivisere seerne omkring vurderingen af musikken, støttet af dag- og ugeblade, som i ugen forinden udsender vurderingsskemaer med baggrundsoplysninger om kunstnere, forfattere og komponister.

Melodi-Grand-Prix affødte 836 sange skrevet af over 500 forskellige mennesker.

Endelig er Grand-Prix'et en af de begivenheder, som afsætter allermost spalteplass i uge- og dagspresse, flere uger i træk før det danske Grand-Prix med opfølgning efter Grand-Prix'et og det hele om igen før og efter det europæiske Grand-Prix.

Man må altså fastslå, at et Melodi-Grand-Prix umiddelbart appellerer til folk. Selvfølgelig konkurrencemomentet og i den forbindelse de mange TV-kroner sammenholdt med de mange kendte navne, giver et seertal, der kan hamle op med et hvilket som helst folketingsvalg eller fodbold-VM-finale. Men derudover er det interessant at konstatere, at mange, også såkaldte 'almindelige mennesker', har kastet sig ud i noget så besværligt som at være sangskrivere, og at en del faktisk er nået så vidt i dette arbejde, at der er kommet en sang ud af det. En sang, som man har troet på, og som man har villet være kendt at præsentere for en jury bestående af eksperter på lige netop dette område. Det er for alvor interessant, for det siger samtidig noget om, hvilke musikalske potentialer, der, når det

kommer til stykket, ligger gemt under overfladen af en ellers fordringsløs musik-konsum tilværelse, som den opleves på arbejdet, i hjemmet, i butikker, på værtshuset, på diskoteket, i biografen etc.

Når man så ser videre på, hvordan disse 'almindelige menneskers' interesse forvaltes i et Melodi-Grand-Prix som det netop afholdte, falder det straks i øjnene: At alle 12 solister (solistgrupper) og disses sangskrivere var professionelle og garvede kræfter inden for showbizz. At sangene på enkelte undtagelser nær er holdt inden for de allersnævrreste musikalske og tekstlige schlager-rammer. At en af de allerfladeste, banaleste og mest klichefyldte sange vandt selve konkurrencen. At alle de 'almindelige mennesker' ikke fik et ben til jorden, da det kom til stykket.

Hvorfor lige netop joviale (mad)glade Bamses Venner, i overalls og stribede bluser, og med en sang om hellig og altforsonende kærlighed som kompensation for ensomhed og afsavn fordi Bamse prioriterer berømmelsen og kronerne over konen og trygheden? Og hvorfor Birthe Kjær og Henrik Vilen, Grethe Ingmann, Brødrene Olsen, Lollipops etc? Hvorfor ingen 'almindelige mennesker'? Og hvorfor ingen sange om noget af alt det, der vedkommer os for alvor i det daglige liv?

Og det er lige netop her, vi vil sætte vores kritik ind. For Melodi-Grand-Prix er blæst op til at være en folkelig og demokratisk institution. Men reelt er det en mediebegivenhed, for de få, og for dem, der i forvejen er de gode navne. 'Almindelige mennesker' kan med rette føle sig snydt og bedraget. Både de, der var kreative, og de, der nøjedes med at åbne for TV'et.

Vi mener, der er visse krav, der skal imødekommes, hvis Melodi-Grand-Prix-tanken skal køre videre. Hvad vi så afgjort mener, den skal. Simpelthen fordi interessen omkring Melodi-Grand-Prix er stor og ægte og i ordets bedste forstand folkelig. Men Melodi-Grand-Prix kan laves bedre - meget bedre: For det første skal det løsrives fra det store intereuropæiske multi-medie-show, fordi sangene her er bundet til en ganske bestemt og ikke videre frugtbar schlager-genre. En genre, der sætter for snævre rammer for, hvad en sang må indeholde. En Melodi-Grand-Prix sang skal nemlig, for overhovedet at have nogen chance i en europæisk konkurrence, være international både i sine tekstlige og musikalske virkemidler, og må iøvrigt ikke være længere end max. 3 minutter. For det andet skal al stjerneglimmeret væk fra Melodi-Grand-Prix. Det er både anstrengende og uvedkommende at blande drømmen om berømmelse og lettjente millioner ind i noget, der burde handle om at opretholde en folkelig og vedkommende musikkultur.

For det tredje skal amatørmusikken have en reel chance. Og for det fjerde skal de professionelle, der indgår, indgå på en sådan måde, at der sikres en både politisk og genre-mæssig spredning. Det skal være typer lige fra Jomfru Ane, Trille og Sebastian til Holger Fællessanger og gerne for os Tommy Seebach. Men altså også ham, der har lavet sangen om livet i satellitbyen, og hende, der synger om, at hun endnu engang blev fyret fra sit job.

**DET VAR EN VELOPLAGT
DUO, DER OPTRÅDTE I
MELODI GRAND PRIX!
Du bliver brun og veloplagt
med et SILVER SOLARIUM.**

**LECIA & LUCIENNE ER BLEVET BRUNE
MED ET SILVER SUPER SOLARIUM.
DET KAN DU OGSÅ, RING: 02-95 47 27**

**SILVER
SOLARIUM**

Hirsemarken 3, 3520 Farum

Udstilling: man-fre 9-19, weekend 9-18

EAST-TECH A/S Reg.nr. 52981 · Bank: Jyske Bank, København

Årets popgyser

Et spændende show

Havde vi reklame-TV, var
de ansvarlige blevet fyret

Musik-ekspert:

**MYLIUS ER
UDUELIG**

**Bamsen
populær vinder**

Er angreb på
grand prix'et
rimeligt